



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3557/2025
20.08.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: др Илије Зиндовића, председника већа, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Петровић, адвокат из ..., против туженог АД ЕПС Београд, ради утврђења и чинидбе, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3103/23 од 09.04.2024. године, у седници одржаној 20.08.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3103/23 од 09.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 37/22 од 25.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време, на радном месту ... почев од 01.02.2016. године па надаље, док за то постоје законски услови, што је тужени дужан да призна и трпи и да се на основу ове пресуде изврши пријава радног односа код надлежног органа. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца врати на радно место сходно његовој стручној спреми и радном искуству стеченом у току рада. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3103/23 од 09.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П1 37/22 од 25.05.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законом предвиђених разлога.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. На друге битне повреде поступка се у ревизији не указује а погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање није основ за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду од 12.05.2015. до 10.07.2020. године био ангажован код туженог по основу 17 сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова (као и два анекса уговора о привременим и повременим пословима). Сво време тужилац је обављао послове ... (независно од њиховог описа у наведеним уговорима). Предметни послови су систематизовани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији код туженог у оквиру службе за одржавање ЕЕО у оквиру РЈ Чачак. Након што му је истекао последњи закључени уговор о обављању привремених и повремених послова дана 10.07.2020. године престало му је радно ангажовање код туженог јер му тужени није понудио закључење новог уговора. Закључком комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатна ангажовања код корисника јавних средстава 51 број 112-3055/2019 од 26.03.2019. године туженом је дата сагласност за пријем у радни однос на неодређено време за 300 нових лица – извршилаца са средњом стручном спремом коју има и тужилац. Тужени је у 2019. години на основу предметне сагласности засновао радни однос са 57 нових лица али није и са туженим иако је раније био ангажован на обављању истих послова дужи временски период.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је закључио да тужбени захтев тужиоца није основан. Ово из разлога без обзира што је Влада Републике Србије дала сагласност туженом за пријем 300 радника на пословима које је обављао и тужилац, давање те сагласности не значи нужну обавезу туженог да са овде тужиоцем заснује радни однос, већ је тужени наведеним закључком само добио мишљење надлежног тела Владе РС сходно члану 34. Закона о буџетском систему. Иако је тужени применио наведени закључак 04.04.2019. године то не може нужно водити закључку да су испуњени услови да тужилац првог радног дана након пријема наведеног закључка од стране туженог 05.04.2019. године заснива радни однос код туженог на неодређено време. Послодавац у оквирима прописаним законом сагласно својим потребама организацији и процесу рада самостално процењује када је потребно ангажовање додатне радне снаге и одлучује о начину њиховог ангажовања као и о томе која ће лица ангажовати. У конкретном случају тужени је само добио могућност за пријем одређеног броја нових лица. Доношењем закључка само је отклоњена забрана за заснивање радног односа са новим лицем прописана чланом 27е став 34. Закона о буџетском систему те се једино тог тренутка може проверити испуњеност услова прописаних одредбом члана 37. Закона о раду за прерастање тужиоцевог радног односа код туженог на одређено време у радни однос на неодређено време.

Другостепени суд је прихватио правно становиште првостепеног суда. Закључио је да је првостепени суд правилно оценио да је давање сагласности Владе Републике Србије за заснивање радног односа за 300 нових запослених са средњом стручном спремом коју поседује и тужилац представља само реалну могућност за ново запошљавање на неодређено време одређене категорије лица за које је сагласност дата

али искључиво према потребама послодавца који је једини овлашћен да одлучује како о самом процесу рада који организује тако и о броју и структури извршилаца у том послу.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применили материјално право.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о раду прописано је да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Према ставу 2. те одредбе, ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. тог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Тужени је јавно предузеће, које по члану 2. став 1. тачка 5) Закона о буџетском систему („Службени гласник Републике Србије“, број 54/09 са каснијим изменама и допунама), спада у кориснике јавних средстава, због чега се у односу на њега примењују и одредбе тог закона. Законом о изменама и допунама тог закона („Службени гласник Републике Србије“, број 108/13) у члану 27е. додат је став 34. којим је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, изузев уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Одредба члана 27е став 34. наведеног закона новелирана је више пута тако да је забрана корисника јавних средстава да заснивају радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места постојала све до 31.12.2020. године.

Одредбом члана 105. Закона о буџетском систему, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са тим законом, примењују се одредбе тог закона. Из наведене одредбе произлази да се одредбе Закона о буџетском систему, којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места код корисника јавних средстава, у односу на одредбе Закона о раду налазе у односу посебног према општем закону и да се зато примењује правило да одредбе посебног закона дерогирају одредбе општег закона.

Преображај радног односа са одређеног на неодређено време подразумева одређене услове тј. када је лице које је започело са радом није закључило уговор о раду и протеклом одређеног времена на том раду (пет радних дана). У конкретном случају не ради се о таквој ситуацији. Тужилац је имао закључен уговор о обављању привремених и повремених послова. И након добијања одобрења закључком Владе Републике Србије за запошљавање 300 лица са истом стручном спремом као тужилац и иако је Правилником била предвиђена могућност да постоји потреба за таквим радницима, то не значи да сходно томе тужиоцу аутоматски радни однос на неодређено време прераста у радни однос на неодређено време. Ово из разлога што је дискреционо право послодавца да одлучи када је потребно да попуњава упражњена радна места и за кога ће се определити за пријем у радни однос на неодређено време. У оваквим случајевима и поред дате сагласности Владе Републике Србије искључиво је право послодавца да одлучује о самом процесу рада који организује, тако и броју и структури извршилаца у том процесу. Стога се наводи ревизије тужиоца не могу прихватити као основани.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
др Илија Зиндовић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић